

TULE- JA ELEKTRIOHUTUS 2011

Tallinn 2011

Teabekirjanduse OÜ
Merivälja tee 5-E206, Tallinn 11911
Tel. 6300 904, faks 6300 901
info@teabekirjanduse.ee
<http://www.teabekirjanduse.ee>

ISBN 978-9949-468-18-8

SISUKORD

TULEOHUTUS	8
1. ÜLDINE.....	9
1.1. Mõisted	9
2. TULEOHUTUSE TAGAMINE	10
2.1. Isiku kohustused	10
2.1.1. Kohustused tuleohutuse tagamisel.....	10
2.1.2. Enesekontrolli tuleohutusaruanne	11
2.2. Tuleohutusnõuded	12
2.2.1. Ehitise ja selle osa tuleohutusnõuded	12
2.2.2. Küttesüsteemi tuleohutusnõuded.....	13
2.2.3. Tule töö tuleohutusnõuded	16
2.2.4. Küttekoldevälise tule tegemise ja grillimise tuleohutusnõuded	17
2.2.5. Metsa- ja muu taimestikuga kaetud ala tuleohutusnõuded	18
2.2.6. Põlevmaterjali ladustamise tuleohutusnõuded	19
2.2.7. Avaliku ürituse tuleohutusnõuded.....	20
2.2.8. Tuletõrje veevarustuse tuleohutusnõuded	22
2.2.9. Muud tuleohutusnõuded	23
2.3. Tuleohutuspaigaldis.....	24
2.3.1. Tuleohutuspaigaldise paigaldamisele ja korrashoiule esitatavad nõuded	24
2.3.2. Tulekahjuteate edastamine Häirekeskusesse.....	27
3. RIIKLIKU JÄRELEVALVE TEOSTAJAD JA RAKENDATAVAD MEETMED	29
3.1. Riikliku järelevalve teostajad	29
3.2. Valdusesse sisenemine ja dokumentide nõudmine.....	29
3.3. Ettekirjutus ja haldussunnivahendi kohaldamine	30
3.4. Ekspertis	30

4. VASTUTUS	31
4.1. Enesekontrolli teostamata jätmine.....	31
4.2. Enesekontrolli tuleohutusaruande esitamata jätmine ja selles valeandmete esitamine.....	31
4.3. Ehitise tuleohutusnõuete rikkumine.....	31
4.4. Küttesüsteemi tuleohutusnõuete rikkumine	32
4.5. Tuletöö tuleohutusnõuete rikkumine	32
4.6. Küttekoldevälise tule tegemise ja grillimise tuleohutusnõuete rikkumine.....	32
4.7. Põlevmaterjali ladustamise tuleohutusnõuete rikkumine	32
4.8. Avaliku ürituse tuleohutusnõuete rikkumine.....	33
4.9. Tuleohutuspaigaldise projekteerimis-, paigaldamis-, kontrollimis- ja hooldamisnõuete rikkumine	33
4.10. Tuleohutuspaigaldise toimepidevuse tagamata jätmine.....	33
4.11. Elamu ja korteri autonoomse tulekahjusignalisatsiooni- anduriga varustamata jätmine.....	34
4.12. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi keskseadmesse tuleva tulekahjuteate edastamata jätmine Häirekeskusesse.....	34
4.13. Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi valehäire põhjustamine.....	34
4.14. Tuletõrje veevarustuse tuleohutusnõuete rikkumine	35
4.15. Seadmele ja paigaldisele esitatavate tuleohutusnõuete rikkumine	35
 Küttekoldevälise tule tegemise ja grillimise kohale esitatavad nõuded ..	36
Küttesüsteemi puhastamise nõuded.....	39
Nõuded automaatsele tulekahjusignalisatsioonisüsteemile ja ehitised, millelt tuleb automaatse tulekahjusignalisatsiooni- süsteemi tulekahjuteade juhtida Häirekeskusesse	44
Nõuded tulekustutitele ja voolikusüsteemidele, nende valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule.....	63
Nõuded tuleohutuse enesekontrollile ja tuleohutusaruandele ning tuleohutusaruande koostamise kohustuslikkuse kriteeriumid.....	71

Nõuded tuletõrjehüdrandi tüübi valikule, paigaldamisele, tähistamisele ja korrashoiule.....	82
Nõuded tuletöö tegemise koolitusele ja tuletöötunnistusele.....	90
Põlevmaterjalide ja ohtlike ainete ladustamise tuleohutusnõuded.....	94
Raudteetranspordi tuleohutusnõuded.....	100
Tulekahju korral tegutsemise plaanile ning evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise õppuse korraldamisele esitatavad nõuded.....	106
Tuletöö tegemisele esitatavad nõuded	115
TULEOHUTUSE SEADUS	120
ELEKTRIOHUTUS	139
1. ÜLDINE.....	140
1.1. Mõisted	141
1.2. Elektripaigaldiste liigitus.....	143
2. ELEKTRISEADE JA -PAIGALDIS	144
2.1. Elektriseadmele ja -paigaldisele esitatavad nõuded	144
2.2. Elektriseadme ja -paigaldise turule laskmine.....	144
2.3. Elektriseadme vastavushindamine	145
2.4. Nõuetele mittevastava elektriseadme esitlemine.....	145
3. TEAVITATUD ASUTUS	146
4. ELEKTRIPAIGALDISE KASUTUSELE VÕTMINE JA KASUTAMINE	147
4.1. Elektripaigaldise kasutusele võtmise ja kasutamise nõuded	147
4.2. Elektripaigaldise kaitsevöönd	148
4.3. Elektripaigaldise omaniku kohustused.....	149
4.4. Käidukorraldajale esitatavad nõuded.....	150
4.5. Käidukorraldaja kohustused	150
4.6. Häired ja ohud ning elektripaigaldise elektritöö tegemisega kaasnevad kulud.....	151

5. ELEKTRITÖÖ	152
5.1. Elektritöö ja lihtne elektritöö.....	152
5.2. Elektritööle esitatavad nõuded.....	153
5.3. Elektritöö ettevõtjale esitatavad nõuded.....	154
5.4. Elektritöö juhile esitatavad nõuded	155
5.5. Elektritöö juhi kohustused.....	155
6. TEHNILINE KONTROLL	156
6.1. Tehniline kontroll	156
6.2. Tehnilise kontrolli teostaja pädevus.....	156
6.3. Tehnilise kontrolli teostajale esitatavad nõuded.....	157
6.4. Tehnilist kontrolli teostav töötaja	158
6.5. Tehnilise kontrolli teostamine	158
6.6. Elektripaigaldise ja selle tehnilise kontrolli kohta andmete esitamine	159
7. PERSONALI SERTIFITSEERIMINE	160
7.1. Personali sertifitseerimine	160
7.2. Järelevalve sertifitseeritud isiku üle ja pädevustunnistuse kehtetuks tunnistamine	160
7.3. Välisriigis omandatud pädevus	161
7.4. Personali sertifitseerimise asutus.....	161
8. ETTEVÕTJA REGISTREERIMINE	163
8.1. Registreerimistaotlus	163
8.2. Registreerimismenetlus ja registriandmed	164
8.3. Registreerimisest keeldumine.....	164
8.4. Registreeringu kustutamine.....	164
8.5. Vastutuskindlustus.....	165
9. RIIKLIK JÄRELEVALVE.....	166
9.1. Riikliku järelevalve teostaja	166
9.2. Ameti pädevus	166

9.3. Riiklikku järelevalvet teostava ametiisiku õigused ja kohustused.....	167
9.4. Ettekirjutus.....	168
9.5. Otsus	169
9.6. Ettekirjutuse ja toimingu vaidlustamine.....	170
9.7. Nõuetele vastavuse kontrollimine.....	171
10. VASTUTUS.....	172
10.1. Elektriseadme ja -paigaldise kasutusele võtmise ja kasutamise nõuete rikkumine.....	172
10.2. Tegevus elektripaigaldise kaitsevööndis elektripaigaldise omaniku loata	172
10.3. Elektritöö nõuete rikkumine	172
10.4. Tehnilise kontrolli ja personali sertifitseerimise nõuete rikkumine	173
10.5. Menetlus	173
MÕÕTESEADUS.....	174
Võrgueeskiri.....	206
Elektripaigaldise ja selle tehnilise kontrolli kohta esitatavate andmete loetelu ja esitamise kord	258
Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord.....	260
Elektripaigaldise tehnilise kontrolli kord, mahud ning korralise kontrolli juhud ja sagedus.....	264
Käidukorraldusele ja elektritööle esitatavad nõuded	295
Nõuded elektriseadmele- ja paigaldisele, nende elektromagnetilisele ühilduvusele, mürgistuse ja teabega varustamisele ning vastavushindamise kord	299
Pädevusklassid ja personali sertifitseerimise kord.....	308
ELEKTRIOHUTUSSEADUS	314

TULEOHUTUS

1. ÜLDINE

Tuleohutuse seadus sätestab füüsiliste ja juriidiliste isikute ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ja organite (edaspidi *isik*) kohustused, õigused ja vastutuse tuleohutuse tagamisel ning riikliku järelevalve teostamise.

1.1. Mõisted

Tuleohutusnõue on tehniline norm või tegevuspiirang, mille eesmärk on tagada ehitise, seadme töö või isiku tegevuse tuleohutus ning tulekahju puhkemise korral evakuatsiooni ja päästetöö võimalikkus.

Päästevahend on päästetöökäsitamiseks kasutatav iseliikuv, teisaldatav või paikne seade, mehhanism või vahend.

Põlevmaterjal on süttiv aine, vedelik või valmistis, mis sädemete ja lahtise leegiga kokkupuutel ning ümbritseva keskkonna kõrge temperatuuri mõjul süttib, levitab tuld ning eraldab soojust, suitsu, mürgiseid gaase ja kuumi või põlevaid tilku.

2. TULEOHUTUSE TAGAMINE

2.1. Isiku kohustused

2.1.1. Kohustused tuleohutuse tagamisel

Isik on kohustatud:

- 1) järgima tuleohutusnõudeid;
- 2) kontrollima tema valduses oleva kinnisasja, ehitise, ruumi, seadme ja nende kasutamise ohutust ja nõuetekohasust (edaspidi *enesekontroll*);
- 3) tagama küttesüsteemi, grillseade ja muude seadmete ja paigaldiste kasutamisel ning küttekoldevälise tule ja tuletöö tegemisel ohutuse inimese elule, varale ja keskkonnale;
- 4) tagama ehitises nõutavate päästevahendite ja ehitises nõutavate tuleohutuspaigaldiste olemasolu ja korrashoiu;
- 5) rakendama tulekahju tekkimist vältivaid meetmeid ning hoiduma tegevusest, mis võib põhjustada tulekahju;
- 6) tagama ohutu evakuatsiooni;
- 7) teavitama isikute elu ja tervist ähvardavast ohust ettevõtte või asutuse juhti ning asukohajärgset päästekeskust;
- 8) rakendama tulekahju leviku takistamiseks ja tulekahju kustutamiseks esmaseid meetmeid;
- 9) teadma oma kohustusi tulekahju korral;
- 10) tulekahju avastamisel teatama sellest viivitamata Euroopa ühtsel hädaabinumbril 112;
- 11) abistama riiklikku järelevalvet teostavat ametiisikut igakülgset järelevalvet teostamisel ja tulekahju tekkepõhuste väljaselgitamisel, säilitades põhjuste väljaselgitamiseni tulekahju tagajärjel tekkinud olukorra, kui see ei põhjusta edasisi kahjustusi;
- 12) täitma riiklikku järelevalvet teostava ametiisiku ettekirjutusi tähtselt.

Lisaks on ettevõtte või asutuse juht kohustatud:

- 1) korraldama töötajale või teenistujale (edaspidi *töötaja*) enne tööle asumist või töö vahetamist töökohale ja ametile vastava tuleohutuse

- koolituse ning vähemalt üks kord aastas töötajatele õppuse evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise kohta, kui käesolev kohustus tuleneb tuleohutusaruande esitamise kohustusest;
- 2) tutvustama töötajale tuleohutusnõudeid lähtuvalt tema töö iseloomust ja -kohast ning kontrollima nende täitmist;
 - 3) tagama töötajatele tuleohutuspaigaldiste ja päästevahendite kättesaadavus ja kasutamisoskus;
 - 4) teavitama töötajaid võimalikust tuleohust ning tulekahju vältimise meetmetest.

2.1.2. Enesekontrolli tuleohutusaruanne

Enesekontrolli tuleohutusaruanne (edaspidi *tuleohutusaruanne*) on dokument, mis peab sisaldama:

- 1) andmeid ehitise kohta;
- 2) andmeid ehitises toimuva tegevuse kohta;
- 3) andmeid tuleohutuspaigaldiste ja päästevahendite korrashoiu kohta;
- 4) ettevõtte või asutuse tuleohutuskorraldust;
- 5) valmisolekut tulekahju korral;
- 6) enesekontrolli käigus avastatud puudusi ja nende kõrvaldamise meetmeid;
- 7) muud olulist informatsiooni.

Ehitise valdaja koostab tuleohutusaruande ehitise kohta, kus esineb kõrgendatud tulekahjuoht, viibib palju inimesi ja võib tekkida suur varaline kahju. Tuleohutusaruanne koostatakse ehitise kohta, mis vastab siseministri määruses „Nõuded tuleohutuse enesekontrollile ja tuleohutusaruandele ning tuleohutusaruande koostamise kohustuslikkuse kriteeriumid“ sätestatud kriteeriumitele (vt lk 71).

Tuleohutusaruanne tuleb esitada üks kord aastas asukohajärgsele päästeteskusele. Tuleohutusaruannet ja muid enesekontrolli andmeid säilitatakse vähemalt viis aastat.

Kriteeriumid, millest lähtuvalt tuleohutusaruande koostamine on kohustuslik, samuti enesekontrollile ja tuleohutusaruandele esitatavad nõu-

ded kehtestab siseminister määrusega „Nõuded tuleohutuse enesekontrollile ja tuleohutusaruandele ning tuleohutusaruande koostamise kohustuslikkuse kriteeriumid“ (vt lk 71).

2.2. Tuleohutusnõuded

2.2.1. Ehitise ja selle osa tuleohutusnõuded

Ehitise ja selle osa tuleohutusnõuded

Kohalik omavalitsus võib ehitusseaduses sätestatud kirjaliku nõusoleku anda ning ehitusloa ja ehitise kasutusloa väljastada, kui asukohajärgne päästekeskus on ehitusprojekti või ehitise kasutusloa kirjalikult heaks kiitnud.

Kasutusel mitteolevate ehitiste välisseintes olevad ning keldri ja pööningu ukse-, akna- ja muud avad peab sulgema või tõkestama muul viisil neisse kõrvaliste isikute sissepääsu.

Ehitise kasutamisel tuleb tagada, et suitsu ja tule leviku takistamiseks ette nähtud ehitise osa täidaks oma otstarvet.

Evakuatsiooninõuded

Piiratud kinnisasjalt või ehitisest peab olema tagatud evakuatsioon ning kergesti läbitav evakuatsioonitee.

Ehitises, kus on nõutud rohkem kui üks evakuatsiooni- või hädaväljapääs ning evakuatsioonitee, tuleb need tähistada vastava tuleohutusmargiga.

Tuleohutusaruande esitamise kohustusega asutuses või ettevõttes tuleb koostada tulekahju korral tegutsemise plaan ning üks kord aastas korraldada evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise õppus.

Tulekahju korral tegutsemise plaanile ning evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise õppuse korraldamisele esitatavad nõuded kehtestab

ELEKTRIOHUTUS

1. ÜLDINE

Elektriohutusseadus sätestab inimesele, varale ja keskkonnale elektrist tulenevate ohtude ja elektromagnetiliste häirete vältimise ja vähendamise eesmärgil nõuded:

- 1) elektriseadmele ja -paigaldisele, nende turule laskmisele, kasutusele võtmisele ja kasutamisele ning nõuetele vastavuse hindamise ja tõendamise korrale;
- 2) elektripaigaldise omanikule, teavitatud asutusele, elektritöö ettevõtjale, tehnilise kontrolli teostajale, personali sertifitseerimise asutusele, elektripaigaldise käidu korraldajale ja elektritöö juhile;
- 3) ettevõtja registreerimisele ja riikliku järelevalve teostamisele.

Kui elektriseadmest või -paigaldisest tulenevate elektriliste ohtude või elektromagnetiliste häirete vältimise mõned nõuded on reguleeritud teises õigusaktis, siis elektriohutusseadust ja selle alusel kehtestatud õigusakte nende puhul ei kohaldata.

Elektripaigaldise ehituslikule osale kohaldatakse ehitustegevust reguleerivas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides ehitamisele sätestatud nõudeid elektriohutusseadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevate erisustega.

Elektriseadme tootja, tootja volitatud esindaja, importija ja levitaja kohustustele, elektriseadme vastavushindamisele ning turujärelevalvele kohaldatakse toote nõuetele vastavuse seadust elektriohutusseadusest tulenevate erisustega.

Samuti kohaldatakse toote nõuetele vastavuse seadust tehnilise kontrolli teostaja ja personali sertifitseerimisasutuse akrediteerijale ja teavitatud asutusele.

1.1. Mõisted

Elektripaigaldis on elektriseadmete ja -juhtide statsionaarselt paigaldatud talitluslik kogum.

Elektripaigaldise käidukava on dokument või dokumentide kogum, mis määrab elektripaigaldise talitluses hoidmiseks, lülitamiseks, juhtimiseks, kontrollimiseks ja hooldamiseks vajaliku korra, protseduurid ja toimingud.

Elektripaigaldise käit (ka *käit*) on tegevus elektripaigaldise talitluses hoidmiseks, mis hõlmab eelkõige lülitamist, juhtimist, kontrollimist, hooldamist ja nii elektritöid kui ka muid töid.

Elektripaigaldise toitepunkt on jaotuskeskus, millest väljub selle elektripaigaldise toiteliin.

Elektriseade on elektrienergia tootmiseks, muundamiseks, edastamiseks, jaotamiseks või kasutamiseks mõeldud ja elektrilisi või elektroonilisi komponente sisaldav seade.

Elektromagnetiline häire on mis tahes elektromagnetiline nähtus, mis võib halvendada elektriseadme või -paigaldise toimimist. Elektromagnetiliseks häireks võib olla elektromagnetiline müra, soovimatu signaal või levikeskkonna muutumine.

Elektromagnetiline keskkond on kõik teatavas kohas täheldatavad elektromagnetilised nähud.

Elektromagnetiline ühilduvus on elektriseadme või -paigaldise võime toimida rahuldavalt elektromagnetilises keskkonnas, tekitamata vastuvõetamatuid elektromagnetilisi häireid teistele selles keskkonnas asuvatele seadmetele.

Häirekindlus on elektriseadme või -paigaldise võime toimida ettenähtud viisil talitluse kvaliteedi halvenemiseta elektromagnetilise häire korral.

Kaitseväikepingeallikas on eraldustrafo või muu turvalise lahendusega elektriahelat elektrienergiaga toitev seade, millest saadav pinge on sedavõrd madal (enamasti vahelduvpinge kuni 50 volti ja alalispinge kuni 120 volti), et tema toimel inimese keha läbiv vool ei kutsu esile elektrilööki.

Peakaitse on kaitse, mille nimivoolu või sättevoolu väärtus määratakse liitumispunkti läbilaskevõimega võrguühenduse fikseerimise kokkuleppes.

Raviruum on ruum, kus toimub patsiendi uuring, ravi, järelevalve või hooldus.

1.2. Elektripaigaldiste liigitus

Elektripaigaldised jaotatakse elektrist tuleneva ohu järgi esimese, teise ja kolmanda liigi elektripaigaldisteks.

Esimesse liiki kuulub kogu elektripaigaldis alates võrguga liitumise punktist või toitepunktist, kui elektripaigaldis asub:

- 1) plahvatusohu tsoonis või seda sisaldavas ehitises;
- 2) suurõnnetusohuga ettevõtte ohtlikul objektil;
- 3) haiglas või muus ravihoones, kus raviruumides võidakse kasutada võrgutoitelisi elektrilisi meditsiiniseadmeid, mille osad on kasutamisel patsiendiga füüsilises kontaktis;
- 4) raviruumis, mis ei asu ravihoones ja kus võidakse kasutada võrgutoitelisi elektrilisi meditsiiniseadmeid, mille osad on kasutamisel patsiendiga füüsilises kontaktis.

Teise liiki kuuluv elektripaigaldis on:

- 1) kahe või enama korteriga hoone korterivaldajate ühiskasutuses olev elektripaigaldis;
- 2) ravihoones asuv elektripaigaldis, mis ei ole esimese liigi elektripaigaldis;
- 3) kuni 1000-voldise nimipingega vahelduvvoolu või kuni 1500-voldise nimipingega alalisvoolu elektripaigaldis (edaspidi *madalpingepaigaldis*), mille peakaitsme nimivool ületab 35 amprit ja mis ei ole esimese liigi elektripaigaldis;
- 4) üle 1000-voldise nimipingega vahelduvvoolu või üle 1500-voldise nimipingega alalisvoolu elektripaigaldis (edaspidi *kõrgepingepaigaldis*), mis ei ole esimese liigi elektripaigaldis;
- 5) elektripaigaldis, mis asub hotellis, motellis, võõrastemajas, puhkekoodus, külalistemajas või muus majutushoones.

Kolmandasse liiki kuulub elektripaigaldis, mille peakaitsme nimivool on 35 amprit või vähem ja mis ei ole esimese ega teise liigi elektripaigaldis.

2. ELEKTRISEADE JA -PAIGALDIS

2.1. Elektriseadmele ja -paigaldisele esitatavad nõuded

Elektriseade tuleb kavandada, projekteerida, toota ja ümber ehitada ning seda katsetada, remontida ja hooldada nii, et see nõuetele vastava paigaldamise ning ettenähtud otstarbel ja viisil kasutamise korral ei ohusta inimest, kodulooma, vara ega keskkonda ega põhjusta lubamatuid elektromagnetilisi häireid ning on häirekindel.

Elektripaigaldis tuleb projekteerida ja ehitada ning seda katsetada, remontida, hooldada ja kontrollida nii, et see ettenähtud otstarbel ja viisil kasutamise korral ei ohusta inimest, vara ega keskkonda ega põhjusta lubamatuid elektromagnetilisi häireid ning on häirekindel.

Elektriseadmele ja -paigaldisele, nende elektromagnetilisele ühilduvusele ning märgistuse või teabega varustamisele esitatavad nõuded kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega „Nõuded elektriseadmele- ja paigaldisele, nende elektromagnetilisele ühilduvusele, märgistuse ja teabega varustamisele ning vastavushindamise kord“ (vt lk 299).

2.2. Elektriseadme ja -paigaldise turule laskmine

Elektriseadme või -paigaldise võib turule lasta, kui:

- 1) see vastab Elektriõhutusseaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 2) ettenähtud juhtudel on selle nõuetele vastavus Elektriõhutusseaduse alusel kehtestatud korras tõendatud;
- 3) see on varustatud nõutava märgistuse ning teabega;
- 4) see on varustatud vastavusmärgiga (CE-märgis), kui viimane on nõutav.

2.3. Elektriseadme vastavushindamine

Elektriseadme vastavushindamise tagab elektriseadme tootja, tootja volitatud esindaja või turule laskja.

Elektriseadme vastavushindamise korra kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega „Nõuded elektriseadmele- ja paigaldisele, nende elektromagnetilisele ühilduvusele, märgistuse ja teabega varustamisele ning vastavushindamise kord“ (vt lk 299).

2.4. Nõuetele mittevastava elektriseadme esitlemine

Elektriseadet, mis ei vasta elektriohutusseaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele või mille suhtes ei ole järgitud vastavushindamise korda, võib esitleda messidel, näitustel, demonstratsioonidel ja teistel avalikel esitlustel tingimusel, et see on varustatud selgelt nähtava teabega, mille kohaselt elektriseade ei vasta kehtestatud nõuetele ning seda ei tohi turule lasta ega kasutusele võtta enne, kui see on nõuetele vastavaks muudetud.

Esitluse ajal peab esitleja tagama ohutuse ja vältima lubamatute elektromagnetiliste häirete tekitamist.

3. TEAVITATUD ASUTUS

Teavitatud asutus elektriõhutusseaduse tähenduses on vastavushindamisasutus, kellele on antud õigus teha elektriseadme elektromagnetilise ühilduvuse või elektriseadme elektriõhutuse nõuetele vastavuse hindamiseks ja tõendamiseks vajalikke vastavushindamise protseduure.

Teavitatud asutusele tegevusõiguse andmisele, selle peatamisele ja kehtetuks tunnistamisele, samuti teavitatud asutusena tegutsemisele ja tema üle järelevalve teostamisele kohaldatakse toote nõuetele vastavuse seaduses vastavushindamisasutuse kohta kehtestatud nõudeid.

4. ELEKTRIPAIGALDISE KASUTUSELE VÕTMINE JA KASUTAMINE

4.1. Elektripaigaldise kasutusele võtmise ja kasutamise nõuded

Elektripaigaldise võib kasutusele võtta ja seda kasutada, kui see vastab elektriohutusseaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele ja kui:

- 1) õigusaktis ettenähtud juhtudel on tehtud elektripaigaldise tehniline kontroll (*tehniline kontroll*) ja elektripaigaldise kohta on väljastatud nõuetekohasuse tunnistus;
- 2) elektriohutusseaduses ettenähtud juhtudel on määratud elektripaigaldise käidu korraldaja (*käidukorraldaja*);
- 3) võrguettevõtjale, kellega on sõlmitud uue võrguühenduse loomiseks või tarbimistingimuste muutmiseks elektrivõrguga liitumise leping, on esitatud **teatis**. Elektripaigaldise tarbimistingimuste muutmisel peab teatise esitama üksnes juhul, kui peakaitsme nimivool jääb üle 63 ampri.

Teatisega kinnitatakse elektripaigaldise valmisolekut pingestamiseks ja nõuetele vastavust ning selles peavad olema:

- 1) andmed elektripaigaldist sisaldava ehitise kohta;
- 2) andmed elektripaigaldise tehniliste näitajate ja elektripaigaldise omaniku kohta;
- 3) elektripaigaldise tehnilise kontrolli teinud ettevõtja nimi;
- 4) teatise allkirjastanud isiku kontaktandmed.

Võrguettevõtja pingestab elektripaigaldise selle kasutuselevõtuks teatise alusel pärast Tehnilise Järelevalve Ameti juures asuvast andmekogust elektripaigaldise tehnilise kontrolli teostatuse ja nõuetele vastavaks tunnistamise kindlaks tegemist.

Elektripaigaldis on kasutusele võetud hetkest, kui see pingestatakse ettenähtud otstarbel kasutamiseks. Elektripaigaldise võib kasutusele võtta

osade kaupa, kusjuures enne iga osa kasutusele võtmist tuleb teostada tehniline kontroll.

Elektripaigaldise kasutuselevõtmine ei ole pingestamine, mis on vajalik elektripaigaldise kontrollimise toiminguteks.

4.2. Elektripaigaldise kaitsevöönd

Elektripaigaldise kaitsevöönd on elektripaigaldist, kui see on iseseisev ehitis, ümbritsev maa-ala, õhuruum või veekogu, kus ohutuse tagamise vajadusest lähtudes kehtivad kasutuspiirangud.

Elektripaigaldise kaitsevööndis on keelatud tõkestada juurdepääsu elektripaigaldisele, põhjustada oma tegevusega elektripaigaldise saastamist ja korrosiooni ning tekitada muul viisil olukorda, mis võib ohustada inimest, vara või keskkonda, samuti korraldada kõrgepingepaigaldise õhuliini kaitsevööndis massiüritusi.

Elektripaigaldise omaniku loata on keelatud:

- 1) elektripaigaldise kaitsevööndis ehitada, sealhulgas ehitada tanklat, ladustada jäätmeid, materjale ja aineid, teha mis tahes mäe-, laadimis-, süvendus-, lõhkamis- ja maaparandustöid, teha tuld, istutada ning langetada puid;
- 2) veekaabelliinide kaitsevööndis veesõidukiga ankrusse heita, liikuda heidetud ankru, kettide, logide, traalide ja võrkudega, paigaldada veesõidukite liiklustähiseid ja poisid ning varuda jääd;
- 3) õhuliinide kaitsevööndis sõita masinate ja mehhanismidega, mille üldkõrgus maapinnast koos veosega või ilma selleta on üle 4,5 meetri;
- 4) kõrgepingepaigaldise õhuliinide kaitsevööndis ehitada traattarasid ning rajada loomade joogikohti;
- 5) maakaabelliinide kaitsevööndis töötada löökmehhanismidega, tasandada pinnast, teha mullatöid sügavamal kui 0,3 meetrit, küntaval maal sügavamal kui 0,45 meetrit ning ladustada ja teisaldada raskusi.

Elektripaigaldise kaitsevööndis oleva maa-ala, õhuruumi või veekogu valdaja peab lubama elektripaigaldise omanikul elektripaigaldise käitu korraldada, teha vajalikke elektripaigaldise ja selle kaitsevööndi hooldustöid ning paigaldada elektripaigaldise tähiseid.

Elektripaigaldise omanikul on õigus loa andmisel nõuda loa taotlejalt asjakohaste ohutusabinõude rakendamist ja elektripaigaldise omanikule tekkivate põhjendatud kulude hüvitamist.

Elektripaigaldise kaitsevööndis tegutsev isik peab vältima elektripaigaldise kahjustamist või kahjustumise ohu tekkimist. Elektripaigaldise kahjustamise või kahjustumise ohu korral tuleb rakendada abinõusid edasise kahju tekkimise vastu ja viivitamata teavitada tekkinud olukorrast elektripaigaldise omanikku.

Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatuse ja kaitsevööndis tegutsemise korra kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega „Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord“ (vt lk 260).

4.3. Elektripaigaldise omaniku kohustused

Elektripaigaldise omanik peab tagama, et elektripaigaldist kasutatakse õigusaktides kehtestatud nõuete kohaselt, sealhulgas:

- 1) tagama elektripaigaldise käidu vajaliku korralduse;
- 2) määrama esimese liigi elektripaigaldisele käidukorraldaja;
- 3) määrama käidukorraldaja madalpingepaigaldisele, mille peakaitsme nimivool on üle 100 ampri, ja kõrgepingepaigaldisele peakaitsme nimivoolust olenemata;
- 4) tagama käidukorraldajale tema kohustuste täitmise võimaluse;
- 5) korraldama ettenähtud juhtudel elektripaigaldise tehnilist kontrolli;
- 6) olema käidukorraldajaga lepingulises suhtes Elektriõhutusseaduses sätestatud kohustuste täitmiseks, välja arvatud, kui käidukorraldajaks on elektripaigaldise füüsilisest isikust omanik ise;
- 7) omama dokumentatsiooni elektripaigaldise ja selle tehnilise kontrolli teostamise kohta;

- 8) andma Tehnilise Järelevalve Ameti ametiisikule ja teistele volitatud ametiisikutele igakülgset abi õnnetuse põhjuste väljaselgitamisel, säilitades põhjuste väljaselgitamiseni õnnetuse tagajärjel tekkinud olukorra, kui see ei põhjusta edasisi kahjustusi;
- 9) teatama Tehnilise Järelevalve Ametile esimesel võimalusel elektripaigaldise kasutamisel toimunud õnnetusest, millega kaasnes tervisekahjustus või muu raske tagajärg.

4.4. Käidukorraldajale esitatavad nõuded

Käidukorraldajal peavad olema erialane ettevalmistus, teadmised elektripaigaldisest, selle ehitusest ja kasutamise ohutusnõuetest ning töökogemus ulatuses, mis tagab elektripaigaldise kasutamisel ohutuse.

Käidukorraldaja vastavus nõuetele peab olema hinnatud ja tõendatud. Käidukorraldaja võib olla selle elektripaigaldise elektritöö juht, mille käidukorraldajaks ta on määratud.

4.5. Käidukorraldaja kohustused

Käidukorraldaja on kohustatud:

- 1) koostama käidukava elektripaigaldise kohta, mille käidukorraldajana ta tegutseb, ja kontrollima selle järgimist;
- 2) nõudma elektripaigaldise kasutamise või elektripaigaldises tehtava töö peatamist, kui on ilmnenud oht inimesele, varale või keskkonnale, kuni ohu möödumiseni või kõrvaldamiseni;
- 3) olema kättesaadav ohutu käidu tagamiseks ja tehnilise kontrolli ning riiklike järelevalvetoimingute teostamiseks;
- 4) teatama Tehnilise Järelevalve Ametile elektripaigaldise kasutamise nõuete rikkumistest, kui elektripaigaldise omanik ei kõrvalda ise rikkumist mõistliku aja jooksul.

Käidukorralduse nõuded kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega „Käidukorraldusele ja elektritööle esitatavad nõuded“ (vt lk 295).